

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Vaikščiojimas vandeniui, eglutės skundai ir šv. Pranciškaus dėkingumas

2013-10-10

ŽURNALAS: Kelionė su Bernardinai.lt

TEMA: Tikėjimas

AUTORIUS: Donatas Puslys

DATA: 2013-10

Kelias yra puiki galimybė sielos peržvalgai, apmąstyti nueitą gyvenimo atkarpą. Žengiu Santjago link ir mąstau ne tik tai, kokią atstumą nukeliavau savo gyvenime, tačiau tai lygiai taip pat svarbu, kaip keliavau. Trumpai tariant, ar sugebėjau padėkoti žmonėms, kurie lydėjo mane kelyje, ar vaizdavausi, kad visi mano pasiekimai yra išskirtinai mano paties nuopelnas, ar su tikėjimu bei ryžtu priėmiau iškilusius sunkumus bei iššūkius, ar puldavau skųstis, už ką gi man dabar tokie išbandymai, ar sugebėjau pasimokyti iš savo paslydimų, ar apsimesdavau, kad nieko ten neįvyko, ar rasdavau laiko maldai, nuoširdžiam pokalbiui su Viešpačiu, ar atmindavau jį tik tada, kai iškildavo būtinybė paprašyti, o gal, tiksliau tariant, išsikaulyti kokios malonės ar pasiskųsti. Galų gale – ar pasitikėjau Dievu ir tuo keliu, kuriuo jis mane veda, o gal lengvai leisdavau sugundomas abejonės, įtarumo, trumpesnio kelio patogumo? Taigi svarbu ne tik kur, bet ir kaip.

Visi turime kokių nors tikslų, svajonių, kurias savo gyvenime tikimės pasiekti. Pilgriminiame kelyje šiuo atveju tai būtų Šv. Jokūbo kapas Santjago katedroje. Tačiau kelyje mūsų laukia išbandymai. Atmenu vieną linksmą istoriją, kurią perskaičiau ekonomisto Johno D. Muellerio knygoje. Joje pasakojama apie tai, kaip vienas ekonomistas išsiruošė į žvejybą kartu su žydų rabinu, katalikų kunigu ir protestantų pastoriumi. Pralaidę valtyje kelias valandas, vyrai sužvarbo. Tuomet rabinas pareiškė žingsniuosis į krantą pasimankštinti ir sušildyti raumenis. Jis žengė per valtį kraštą ir vandens paviršiumi nukeliavo paplūdimio link. Po jo lygiai tą patį padarė ir kunigas su pastoriumi. Ekonomistas liko paskutinis valtyje ir sėdėjo nuščiuvęs iš nuostabos. Jis niekada iki tol gyvenime neteikė didelės reikšmės tikėjimui, buvo didis skeptikas. Tačiau galiausiai ir jis nusprendė žengti į krantą. Pirmas žingsnis – ir vyriškis skęsta. Šiaip ne taip išsikapstęs, jis girdi rabino žodžius: „Gal turėtume jam pasakyti, kur driekiasi povandeniniai atspirties taškai, per kuriuos derėjo žengti?“

Ši istorija moko, kad dažnai mums gyvenimo kelyje koją pakiša būtent tikėjimo stoka. Siekiamas tikslas atrodo taip toli, kaip ir už 800 kilometrų kelio pradžioje esantis

Santjagas. Ir tada ateina abejonė: ar tikrai pajėgsiu? O kas, jei sušlubuos sveikata, kas, jei pritrėksiu pinigų? Kas, jei kuprinė pasirodys per sunki? O gal suplyš batai? Taigi apie sunkumus pradedame galvoti dar su jais nė nesusidūrė. Svarstome, ar nesustoti dar nė nepradėjus žygiuoti. Evangelijos pamokymas, kad turime pasitikėti Dievu, jog jis mūsų niekada neapleidžia, ypač sunkiausiomis akimirkomis, mums lieka tik gražia literatūrine fraze, neišsaknijusia mūsų kasdienybėje.

Kita vertus, ši juokinga istorija moko ir to, kad, be galutinio tikslo, svarbu turėti ir trumpalaikių atspirties taškų, kuriais žengsime. Kelyje teko sutikti ne vieną žmogų, kuris per pirmąsias kelias dienas skubėjo, lėkė, nepaisė savo paties galimybių, kol galiausiai susidūrė su sveikatos problemomis – pritrintomis kojomis, skaudančiais raumenimis ir nugara. Mes dažnai pervertiname save, pasiduodame puikybei, norui pasirodyti, kad štai – kiek daug galime. Pasiduodame ir patys save nubaudžiame, nes vėliau esame priversti kristi kaip kad iš aukštybių krito puikybėn paniręs Ikaras. Privalome iš naujo įvertinti savo užmojus ir galimybes. Gerai, jei sugebame pripažinti savo pačių kaltę, nusizeminti ir atsiprašyti, o ne ieškome kaltų aplink.

Galų gale moko ši istorija ir to, kad itin svarbu iš akių nepaleisti ir galutinio tikslo – ar tai būtų krantas, ar Santjagas, ar Dangiškoji karalystė. Akivaizdu, jog šiandien didžiausių problemų kyla, kai priemonės užima tikslo vietą, kai tarpinė stotelė pradedama laikyti galutine maršruto stotele, o kartais netgi apskritai atsisakoma keliauti manant, jog kas nors kitas turi tave iš vienos stotelės nugabenti į kitą. Tuomet pradedame trypčioti vietoje, sustojame, pasiklystame, imame garbinti stabus, kurie visiškai to neverti. Viso to pasekmės aiškiai matomos mūsų kasdienybėje, kai politika tampa asmeninių įgeidžių tenkinimu, ekonomika – bekompromisium pelno vaikymusi, gerovės valstybė – darbuotojų išnaudojimu, tikėjimas – tik psichologinės paguodos šaltiniu, o pats Dievas – nuo kūrinio priklausoma ir jai vergauti turinčia esybe. Tokios sąvokos kaip bendrasis gėris, darbo etika, tarnystė, artimo meilė, nuodėmė palaiptui nyksta iš mūsų kasdienio gyvenimo. Visa kas lieka – teisinių normų reguliuojami santykiai tarp atomizuotų individų, kurie neretai nežino nei ko, nei kur keliauja.

Dera klausti ir to: ar sugebame dėkoti ir įvertinti, kas mums dovanojama kelyje? Kas mums artimesnis – ar nuolat viskuo besiskundžianti eglutė iš puikios Hanso Christiano Anderseno pasakos, ar Dievui už nuostabią jo kūriniųją dėkojantis šv. Pranciškus. Pasakoje aprašyta eglutė nemokėjo vertinti to, ką turi. Augo ji gražioje vietoje, tačiau tuo nesidžiaugė – rūpėjo jai tik kuo greičiau didelei užaugti. Nedžiugino jos nei šviesi saulė, nei giedras oras. Eglutė vis norėjo kažkur kitur – į laivą, į kieno nors namus, kur švenčiamos Kalėdos. Kad tik toliau nuo miško... Ir tik tuomet, kai ji užaugo, kai pabuvo Kalėdų eglutė ir galiausiai buvo nugrūsta į tamsų užkaborį, ji suprato, kokia nedėkinga buvo, kaip nemokėjo džiaugtis tuo, ką turėjo. Tik tada ir miškas, aplink ją šokinėję kiškėliai tapo šviesiu priminimu. Ir užklupo eglutę ilgesys... Tačiau argi mes patys dažnai nebūname kaip ta eglutė? Turime daug, tačiau norime dar daugiau, vis skubame, lekiame, užuot sustoję ir apsidairę. Nuolat randame, dėl ko skūstis, tačiau sunkiai prisiverčiame padėkoti, esame visiškai įsitikinę, kad kažkur kitur, kur mūsų nėra, yra tikrai geriau nei čia. Išbandymus priimame ne kaip dovanas, kurios mus sutvirtina, išmėgina mūsų tikėjimą, tačiau kaip nelemtus sunkumus, nepelnytą bausmę. Skundžiamės, kol vieną gražią dieną mums nuo akių tarsi uždangalas nukrinta ir į viską pradedame žiūrėti kitaip: imamės gailėtis prarasto laiko, pradedame įžvelgti, kad būta ten ir šviesių akimirku, o ne tik pretekstų skundams. Taip, galbūt tai

tik graudulingas sentimentalumas dėl prabėgusios jaunystės, tačiau vis vien nesiliauja vidinė graužatis dėl to, koks nedėkingas buvau.

Todėl atsigrėžiu į šv. Pranciškų. Asyžietis, pramintas Dievo kvailėliu, mums siūlo kitokią alternatyvą. Bent kartą negalvokime apie tai, ko stokojame, ko trokštame, tačiau taip ir negauname, ir pažiūrėkime, kokie turtingi ir mylimi esame. Dėkokime už seserį saulę, brolių vandenį, seserį žemę, kuri mus maitina. Dėkokime, nes esame mylimi, kadangi Dangiškasis Tėvas mums visa tai dovanojo. Dėkokime, kaip ragina šv. Pranciškus, net ir už seserį kūniškąją mirtį, nes tiems, kuriuos ji užklumpa be nuodėmės, antroji mirtis nebegresia. Tad pabūkime ir mes tais Dievo kvailėliais, tais, kurie dėkojo Dievui už viską - už pergalę ir už pralaimėjimą, sėkmę ir sunkumą. Tik taip išmoksime džiaugtis šia diena, vertinti tai, ką turime, nesiskųsti ir nedejuoti, o pasitikėti Dievu ir priimti iš jo rankų tai, ką jis mums turi paruošęs. Tik taip pamatysime, kad stiklinė yra ne pusiau tuščia, o beveik pilna, o riestainis be skylės dar turi ir duonos.